

SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER ve TÜRKİYE

Rifat Ünal Sayman

Direktör, REC Türkiye

SBE16

Swissotel, İstanbul

14 Ekim 2016

BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye

Bölgesel Çevre Merkezi (REC)

- Bağımsız, tarafsız ve kâr amacı gütmeyen uluslararası bir kuruluş. Yasal olarak 31 ülke ve Avrupa Komisyonu tarafından imzalanan bir kuruluş sözleşmesine bağlı.
- 1990 yılından bu yana faaliyet göstermekte. Merkez Ofisi Macaristan'da ve 17 ülke ofisi var.
- Türkiye'de çalışmalarına 2004 yılında TBMM tarafından kabul edilen ikili anlaşmayla başladı.

BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye

REC Türkiye, 2004 - 2016

Bazı Destekçiler ve Ortaklar:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

T.C.
ENERJİ VE
TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI

TÜRKİYE
KOJENERASYON
VE TEMİZ ENERJİ
TEKNOLOJİLERİ DERNEĞİ
1998

Birleşmiş Milletler
Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

UNESCO Türkiye Millî Komisyonu

MINISTERO DELL'AMBIENTE
E DELLA TUTELA DEL TERRITORIO E DEL MARE

- Temmuz 2012, Samsun'da yaşanan taşkın felaketi 38 milyon TL'lik hasara neden oldu.

ETKİLER

~~2014 KAYDEDİLEN EN SICAK YIL!~~

2015 KAYDEDİLEN EN SICAK YIL!

Isı Dalgaları (2003)

Avrupa'da 70.000 kişi hayatını kaybetti
Fransa'da mısır üretimi %30, meyve
üretimi %25, tahıl üretimi %30 düştü.
Fransa'nın toplam tarım kaynaklı
ekonomik kaybı 4 milyar Avro

2015 öncesi Kaydedilen En
Sıcak 10 Yıl

2014, 2010, 2005, 2009, 2007,
1998, 2002, 2003, 2006, 2012

Sandy Kasırgası – ABD

50 milyar \$ ekonomik zarar
%0,6'lık ekonomik düşüş
7 milyon ev elektriksiz kaldı
Metro hizmetlerinde aksamalar
Rafinerilerin %70'i kapandı

Kuzey Kutup Buzullarında
Kaydedilen En Büyük Küçülme
Eylül 2012

Son yıllarda kuraklıktan dünya
çapında etkilenen insan sayısı
162 Milyon

Hindistan'da Her Yıl Rastlanan Dang
Humması Vakası - 37 Milyon

2012 Hindistan Yeraltı Su
Kaynakları Krizi
6,73 milyon hektar alan
tuzlanma nedeniyle
kullanılamaz durumda

2010 Kuraklığı

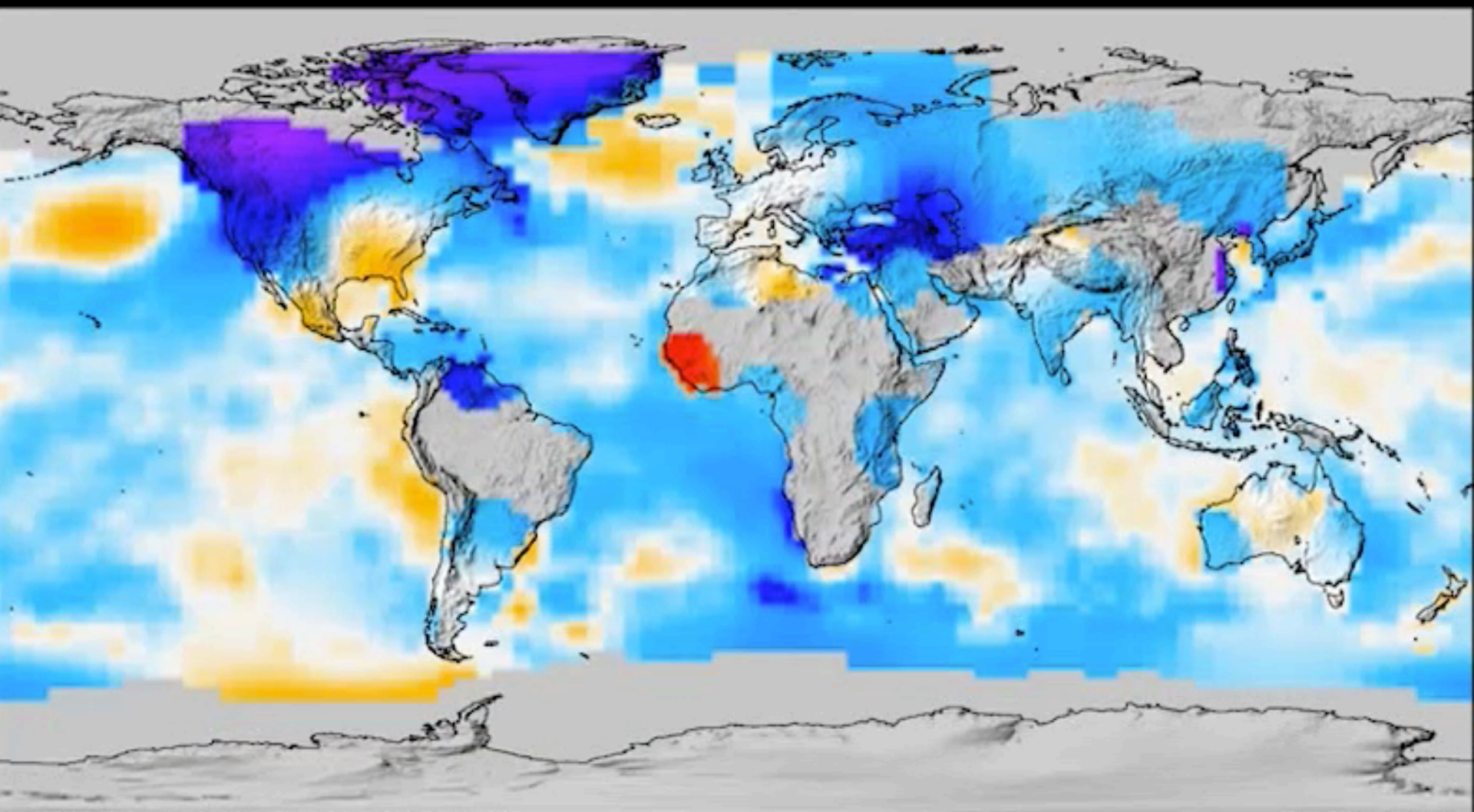
Etiyopya'da 300.000 kişi hayatını
kaybetti, toplam 57 milyon kişi
etkilendi
Çin'de 3 milyon insan yeterince
içecek suya ulaşamadı
Amazon ormanlarında 2,5 milyon
km² yeşil alan kaybı gerçekleşti

2010 Pakistan Seli Nedeniyle Göç Eden
ve Etkilenen Toplam İnsan Sayıları
6 Milyon ve 20 Milyon

İspanya'da Ocak-Ağustos 2012
Arası Yanan Ormanlık Alan
153.000 hektar

Afetler Artık Doğal Değil!

1880

Data: NASA/GISS. Graphics: Bentsen, Bethke, Drange @ bjerknes.uib.no

3 yr averages ($^{\circ}\text{C}$) relative to 1951-1980

ÇEVRE ÜZERİNDE BASKILAR

- 2010 – 2015 arasındaki 5 yıl içinde Türkiye'nin
 - Nüfusu %7 artarak 72,5 milyon'dan 78,7 milyon'a yükseldi. (3 milyon civarında olduğu tahmin edilen Suriye'li göçmenleri içermiyor.)
 - 81 ilden 66 tanesinde nüfus arttı.
 - Milli gelirimiz %9 artarak 731 milyar \$'dan 789,5 milyar \$'a (2014) yükseldi.
 - Seragazi Salımları %14 artarak 361,7 milyon ton CO2e'den 411,7 milyon ton CO2e'ye yükseldi.
 - 70 ilimizde kentsel atıksu arıtımı tesisi var, halen 11 ilimizde kentsel atıksu arıtımı tesisi bulunmuyor. (4'ü hizmete alım aşamasında, 15 ilde hizmet verilmiyor.
 - Toplam 77 düzenli depolama tesisimiz var, halen 27 ilimizde düzenli depolama tesisi bulunmuyor.
 - Ambalaj atık miktarının 5,9 milyon tondan 7,5 milyon tona çıktığını hesapladık.
 - Otomobil sayısı %40 artarak 7,5 milyondan 10,6 milyona yükseldi. (Aynı dönemde nüfus 5 milyon, otomobil sayısı 3 milyon artmış)
 - Bin kişi başına düşen otomobil sayısı %31 artarak 102'den 134'e yükseldi. Bu rakam AB ülkelerinde 500-600 seviyelerinde.

Nüfus Sıralaması	İl	2015 Nüfus ve 5 Yıllık Artış Oranı		2015 Bin kişi başına Otomobil Sayısı ve 5 Yıllık Artış Oranı	
1	İstanbul	14.657.434	11%	168	22%
2	Ankara	5.270.575	10%	232	20%
3	İzmir	4.168.415	6%	156	21%
4	Bursa	2.842.547	9%	140	35%
5	Antalya	2.288.456	16%	185	26%
6	Adana	2.183.167	5%	131	40%
7	Konya	2.130.544	6%	145	36%
8	Gaziantep	1.931.836	14%	103	37%
9	Şanlıurfa	1.892.320	14%	49	8%
10	Kocaeli	1.780.055	14%	108	30%
	Türkiye	78.741.053	7%	134	31%

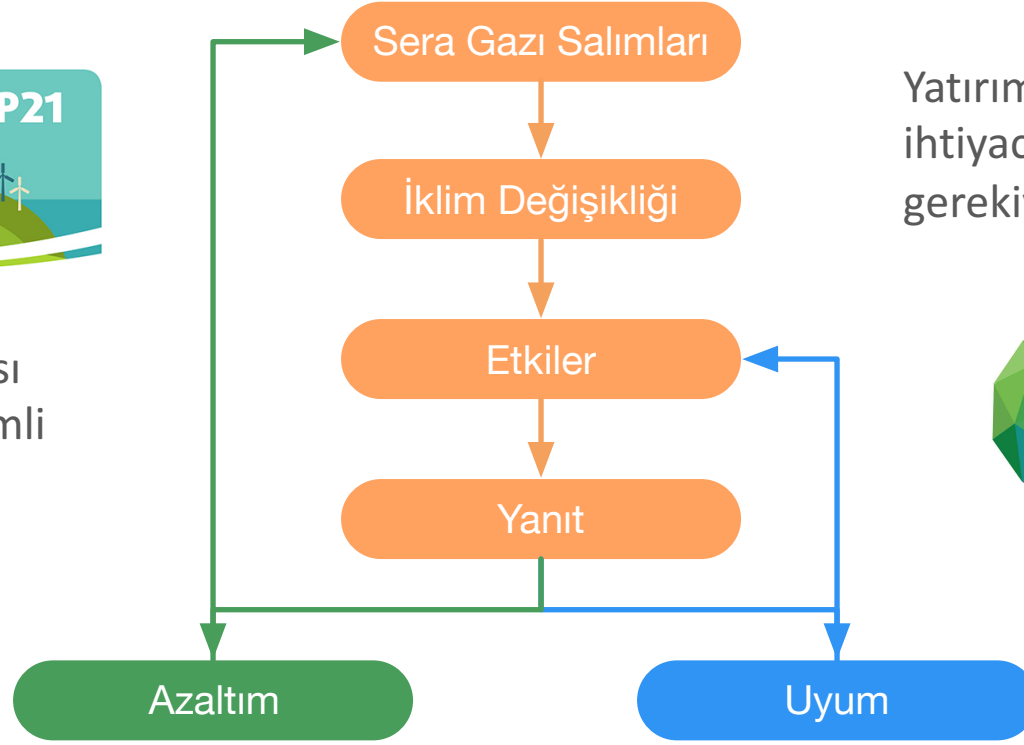
Azaltım Binalar GeriDönüşüm
Gürültü Miras Tarih Yönetişim
AtıkYönetimi HavaKirliliği DüzenliDepolama
Yaşanabilir Kimlik Rüzgar Karbon
Barınma YerelYönetimler Metrobus Güvenlik
Uyum Kentli Akıllı Salım
Ulaşım Planlama TopluTaşıma
İklimDeğişikliği Şehirler
Doğa Atık Enerji Trafik Güneş
Yenilenebilir Katılım Belediye
AtıksuArıtımı Yalıtım
YeşilAlanlar

İklim Değişikliği ile Mücadele

Paris İklim Anlaşması
çözüm için çok önemli
bir adım

Yatırımlar için finansman
ihtiyacının çözülmesi
gerekiyor

GREEN
CLIMATE
FUND

Azaltım (mitigation): İklim değişikliğine neden olan insan kaynaklı sera gazlarını kontrol altına alınması, azaltılması ve tutulmasına yönelik önlemler

Uyum (adaptation): İklim olaylarının (risklerinin) etkileriyle mücadele etmek, fayda sağlamak ve etkileri yönetebilmek için stratejilerin güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve uygulanması

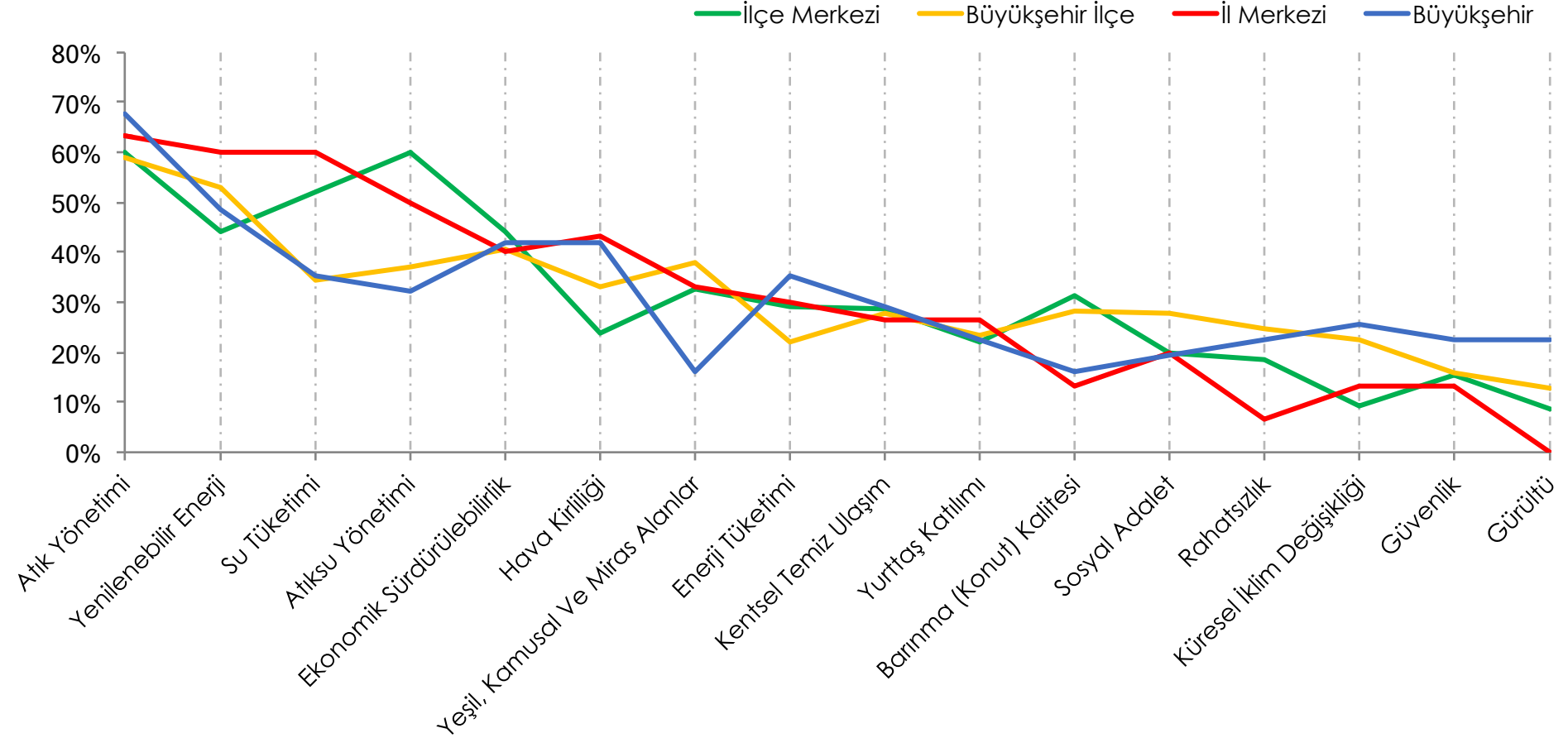
BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye

Kentsel Sürdürülebilirlik Kriterleri:

- 1) Kentin Küresel **İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ**ne Etkisi
- 2) Kentte **HAVA KİRLİLİĞİ**
- 3) Kentte çevreye duyarlı **ULAŞIM** olanakları
- 4) Kentin **ATIK YÖNETİMİ**
- 5a) Kentte **ENERJİ TÜKETİMİ**nde tasarruf
- 5b) Kentin **YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI**ndan yararlanması
- 6) Kentin **SU TÜKETİMİ**
- 7) Kentte **ATIKSU BERTARAFI**
- 8) Kentte **RAHATSIZLIK** yaratan unsurlar (kötü koku, görüntü kirliliği)
- 9) Kentte **GÜRÜLTÜ** Yönetimi
- 10) Kentte **SOSYAL ADALET**in sağlanması
- 11) Kentteki konutların kalitesi: **BARINMA KALİTESİ**
- 12) Kentte **GÜVENLİK**
- 13) **EKONOMİK** Sürdürülebilirlik
- 14) **YEŞİL ALANLAR ve KÜLTÜREL MİRAS** Alanları
- 15) **VATANDAŞ KATILIMI**
- 16) **KENT KİMLİĞİ**: Kentin özgün niteliklerinin korunması

En Önemli 5 Kriter

Katılımcılık, Akılcılık, Liderlik, Ölçme ve Yaptırım

REC Konferans Merkezi

BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye

TEŞEKKÜRLER

Rıfat Ünal Sayman
rsayman@rec.org
unalsayman@gmail.com

BÖLGESEL ÇEVRE MERKEZİ
REC Türkiye